

NÂNG CAO HIỆU QUẢ GIẢNG DẠY HỌC PHẦN TÂM LÝ HỌC ĐẠI CƯƠNG THÔNG QUA CẢI TIẾN HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ QUÁ TRÌNH

Quách Mỹ Quyên

Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng

Email: qmquyen@stcc.edu.vn

(Ngày nhận bài: 10/8/2023, ngày nhận bài chỉnh sửa: 7/10/2023, ngày duyệt đăng: 18/12/2023)

TÓM TẮT

Đánh giá là một khâu quan trọng, không thể tách rời của quá trình giáo dục và đào tạo. Trong quá trình dạy học, đánh giá không chỉ đơn thuần chú trọng vào kết quả học tập mà phải vì sự tiến bộ của người học. Vì vậy, đánh giá cần phải được quan tâm triển khai thực hiện thường xuyên trong suốt quá trình giảng dạy và học tập trên lớp. Mặc dù có nhiều chuyển biến tích cực nhưng việc đánh giá hiện nay nhìn chung vẫn chưa có tính đột phá trong công tác đổi mới. Do đó, bài viết này tập trung nghiên cứu cách thức cải tiến hoạt động đánh giá quá trình dựa trên cơ sở vận dụng một số kỹ thuật đánh giá vào trong quá trình giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương. Kết quả nghiên cứu cho thấy, việc cải tiến hoạt động đánh giá quá trình đã góp phần nâng cao hiệu quả của hoạt động dạy học nói chung và dạy học phần Tâm lý học đại cương nói riêng.

Từ khóa: *Đánh giá quá trình, kỹ thuật đánh giá, quá trình dạy học, Tâm lý học đại cương*

1. Đặt vấn đề

Ngày nay, nhiều thành tựu khoa học xuất hiện cùng với sự phát triển như vũ bão của công nghệ thông tin đã đặt ra những thách thức không nhỏ đối với nền giáo dục. Do đó, việc đổi mới giáo dục luôn là “chiến thuật” được nước ta đặc biệt quan tâm thực hiện thường xuyên. Trong lĩnh vực giáo dục, đánh giá là một bộ phận hợp thành rất quan trọng, một khâu không thể tách rời của quá trình giáo dục. Hầu như công tác đổi mới giáo dục đều phải lấy kết quả đánh giá làm cơ sở. Nếu xem chất lượng của quá trình dạy - học là “sự trùng khớp với mục tiêu” thì kiểm tra - đánh giá là cách tốt nhất để đánh giá chất lượng quá trình đào tạo, giáo dục (Thoa, 2008). Có thể nói, đánh giá như thế nào thì sẽ có sự điều chỉnh quá trình dạy học như thế ấy.

Vì vậy, không đổi mới trong đánh giá thì khó đạt được mục đích, yêu cầu của đổi mới giáo dục.

Thực tế dạy học học phần Tâm lý học đại cương tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng cho thấy, mặc dù hoạt động đánh giá hiện nay có những chuyển biến tích cực nhưng nhìn chung vẫn còn tồn tại một số hạn chế và khó khăn nhất định. Hầu hết các giảng viên đều nhận thức được vai trò quan trọng của đánh giá và có quan tâm đầu tư cho tiết dạy. Tuy nhiên, hình thức và phương pháp đánh giá chưa đa dạng, phong phú, chưa đảm bảo được một số kỹ thuật đánh giá cần thiết nên chưa thể phát huy tối đa các tiềm năng của sinh viên. Ngoài ra, việc đánh giá học phần này thường chỉ tập trung vào đánh giá

tổng kết nhằm đánh giá kết quả chung, củng cố và mở rộng toàn bộ những điều đã học từ đầu giáo trình, tạo điều kiện thuận lợi để chuyển sang học phần mới. Trong khi đó, đánh giá quá trình với mục đích điều chỉnh kịp thời hoạt động của giảng viên và sinh viên, thúc đẩy sinh viên cố gắng tích cực học tập lại chưa được triển khai một cách hiệu quả. Do đó, trong bài viết này, tác giả tập trung nghiên cứu cách thức cải tiến hoạt động đánh giá quá trình dựa trên cơ sở vận dụng một số kỹ thuật đánh giá vào trong quá trình giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương nhằm cải thiện kết quả học tập của sinh viên, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tổng quan nghiên cứu về đánh giá

Đánh giá là một yêu cầu tất yếu và có ý nghĩa vô cùng thiết thực đối với hoạt động của con người nói chung và giáo dục nói riêng. Trong thực tế, có rất nhiều công trình nghiên cứu về đánh giá trong và ngoài nước, đặc biệt là đánh giá quá trình cũng như việc sử dụng các kỹ thuật đánh giá trong quá trình dạy học.

Liên quan đến vấn đề này, Dr. Shelly Potts & Dr. Lenay Dunn có bài viết “Instructional assessment and evaluation” cho dự án HEEAP (Higher Engineering Education Alliance Program - Liên minh giáo dục kỹ thuật bậc cao). Các tác giả đã nêu một số đặc trưng, ví dụ và một số kỹ thuật được áp dụng để đánh giá lớp học trước khi dạy, trong khi dạy và sau khi kết thúc bài dạy. Ngoài ra, bài viết còn nhấn mạnh những nguyên tắc cần chú ý khi sử dụng các kỹ thuật đánh giá và những mẫu biểu thông dụng cũng như cách sử

dụng nó vào quá trình đánh giá trong dạy học. Điểm nổi bật của bài viết là ở mỗi kỹ thuật đánh giá, tác giả đều chỉ ra nó dùng để đánh giá vào việc gì, cách sử dụng và đánh giá khi nào thích hợp nhất (Potts & Dunn, 2012).

Trong nước, rất nhiều tác giả quan tâm nghiên cứu về đánh giá quá trình và việc vận dụng các kỹ thuật đánh giá vào dạy học. Điển hình là bài viết “Nghiên cứu đề xuất áp dụng các kỹ thuật đánh giá trong lớp học cho bậc học phổ thông ở Việt Nam” của nhóm tác giả Mai và nnk... Bài viết đã giới thiệu một loạt các kỹ thuật đánh giá trong lớp học của các nước trên thế giới và được cho là có bước tiến xa trong cách tiếp cận đánh giá quá trình. Các tác giả đã tổng hợp và phân chia các kỹ thuật này thành ba nhóm: kỹ thuật đánh giá kiến thức và kỹ năng; kỹ thuật đánh giá thái độ, giá trị và sự tự nhận thức của người học; kỹ thuật đánh giá phản ứng của người học đối với hướng dẫn học (Mai và nnk., 2013). Tiếp theo đó, tác giả Oanh cũng đã đưa ra một số kỹ thuật đánh giá tích cực thường được dùng trong đánh giá theo tiến trình thông qua bài viết “Vận dụng một số kỹ thuật đánh giá tích cực cho môn học tư duy hệ thống nhằm đạt chuẩn đầu ra theo hướng tiếp cận CDIO tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh”. Trên cơ sở khái quát về đánh giá kết quả học tập, trình bày một số loại đánh giá thường dùng và các kỹ thuật đánh giá, tác giả đã vận dụng một số kỹ thuật đánh giá tích cực vào đánh giá theo tiến trình và tổng kết trong dạy học môn Tư duy hệ thống (Oanh, 2014).

Trong một số nghiên cứu gần đây, có nhiều bài viết tập trung vào việc phát huy tính tích cực và phát triển năng lực cho học sinh phổ thông thông qua vận dụng các kỹ thuật đánh giá vào quá trình dạy học. Trong đó, nổi bật là các bài viết: “Vận dụng một số kỹ thuật đánh giá quá trình trong dạy học môn Toán ở Trung học cơ sở” của tác giả Chi; “Vận dụng đánh giá quá trình trong dạy học môn Toán lớp 10 trung học phổ thông nhằm phát huy tính tích cực học tập cho học sinh” của nhóm tác giả Na & Tuyên. Các bài viết đã giới thiệu một số kỹ thuật đánh giá và những ví dụ minh họa cho những kỹ thuật đó như là cách để nâng cao hiệu quả của quá trình dạy học ở phổ thông (Chi, 2020), (Na & Tuyên, 2021).

Nhìn chung, các nghiên cứu trên đều thể hiện sự quan tâm của người viết đến công tác đánh giá trong dạy học, đặc biệt là đánh giá quá trình. Tuy nhiên, các bài viết phần lớn chỉ dừng lại ở việc giới thiệu khái quát các kỹ thuật đánh giá và những ví dụ minh họa mà chưa có những nghiên cứu đánh giá cụ thể việc vận dụng các kỹ thuật đánh giá trong quá trình dạy học, đặc biệt đối với môn Tâm lý học đại cương. Mặt khác, Tâm lý học đại cương là môn khoa học có vai trò quan trọng trong việc hướng dẫn và phục vụ đời sống con người, đặc biệt đối với sinh viên sư phạm. Vì vậy, việc nghiên cứu hệ thống lý luận về đánh giá quá trình dựa trên việc vận dụng các kỹ thuật đánh giá vào quá trình dạy học học phần Tâm lý học đại cương cho sinh viên sư phạm là một vấn đề vô cùng cấp thiết. Xuất phát từ những lý do trên, tác giả đã tiến hành

nghiên cứu cải tiến hoạt động đánh giá quá trình dựa trên việc vận dụng các kỹ thuật đánh giá nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non của Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng.

2.2. Hệ thống hóa cơ sở lý luận về đánh giá, đánh giá quá trình

Có rất nhiều quan niệm khác nhau về đánh giá. Tùy thuộc vào mục đích đánh giá, cấp độ đánh giá và đối tượng đánh giá mà mỗi quan niệm đều nhấn mạnh hơn vào khía cạnh nào đó của lĩnh vực cần đánh giá. Khái niệm về đánh giá có thể được nhận định như sau:

Đánh giá là quá trình đưa ra nhận định về năng lực và phẩm chất của sản phẩm giáo dục căn cứ vào các thông tin định tính và định lượng từ các phép đo. Đánh giá cũng là quá trình thu thập thông tin về năng lực và phẩm chất của một cá nhân và sử dụng thông tin đó đưa ra quyết định về mỗi cá nhân và dạy học trong tương lai. Đánh giá bao gồm các việc phán xét cá nhân theo các hệ thống quy tắc hoặc tiêu chuẩn nào đó (Thoa, 2008).

Đánh giá (kết quả học tập của người học) là đánh giá mức độ hoàn thành các mục tiêu đề ra cho người học sau một giai đoạn học tập. Các mục tiêu này thể hiện ở các môn học cụ thể. Thông qua đánh giá kết quả học tập của người học sẽ thể hiện kết quả của quá trình giáo dục và đào tạo (Oanh, 2014).

Nếu xét dạy học từ góc độ quá trình, diễn biến theo trật tự thời gian và mang tính chu kỳ thì có thể có các dạng đánh giá sau (Bình & Trà, 2017):

- Tiền đánh giá: mục đích là để biết được trình độ xuất phát của người học khi bắt đầu tiếp nhận một chủ đề mới của chương trình học tập.

- Đánh giá quá trình (đánh giá hình thành): là dạng đánh giá được thực hiện thường xuyên trong quá trình dạy học để theo dõi sự tiến bộ của người học, có tác dụng điều chỉnh một cách thường xuyên kế hoạch dạy học, phương pháp dạy học. Có thể chia thành 3 loại:

+ Đánh giá về quá trình học tập: là đánh giá kết quả học tập của người học thông qua hình thức kiểm tra, thi cử nhằm xem xét kết quả học tập của người học sau một giai đoạn nhất định.

+ Đánh giá vì quá trình học tập: là đánh giá quá trình, sự tiến bộ của người học qua các hoạt động học tập, được phản hồi thường xuyên nhằm duy trì sự tiến bộ trong học tập.

+ Đánh giá trong quá trình học tập: là người học được tham gia vào quá trình đánh giá, tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng để điều chỉnh cách học, nâng cao chất lượng học tập.

- Đánh giá tổng kết: đây là hoạt động nhằm xem xét kết quả học tập của người học sau một giai đoạn nhất định theo quy định chung (sau một học kỳ, một năm học...). Việc làm này giúp giáo viên có được các thông tin hữu ích để tiến hành xem xét, điều chỉnh (nếu cần) từ mục tiêu, nội dung, cho đến phương pháp dạy học ở một tầm cao và rộng rãi hơn.

- Đánh giá chẩn đoán: dạng đánh giá này có thể thực hiện đối với một loại đối tượng đặc biệt (chẳng hạn: trình độ tiếp thu của người học khuyết tật so

với người học thông thường) trong quá trình học tập.

Tóm lại, có nhiều dạng đánh giá nhưng bài viết này tập trung nghiên cứu đánh giá quá trình dựa trên việc vận dụng một số kỹ thuật đánh giá vào trong quá trình dạy học nhằm mục đích nâng cao hiệu quả của việc giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng.

2.3. Nghiên cứu một số kỹ thuật đánh giá được vận dụng trong đánh giá quá trình đối với học phần Tâm lý học đại cương

Hiện nay, có rất nhiều kỹ thuật đánh giá đã và đang được sử dụng trong quá trình dạy học. Tùy thuộc vào mục tiêu, đối tượng và đặc trưng của mỗi học phần mà giảng viên có thể lựa chọn những kỹ thuật đánh giá khác nhau cho phù hợp. Trong khuôn khổ của bài viết này, tác giả đã lựa chọn và giới thiệu ngắn gọn, cơ bản một số kỹ thuật đánh giá có thể được vận dụng vào trong quá trình giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương như sau:

2.3.1. Kỹ thuật dùng phiếu học tập

Phiếu học tập là những tờ giấy rời, in sẵn những nhiệm vụ học tập sẽ được người học thực hiện cá nhân hoặc làm theo nhóm trong thời gian ngắn của tiết học. Mỗi phiếu học tập gồm một vài câu hỏi, bài tập cụ thể nhằm dẫn dắt tới một kiến thức, tập dượt một kỹ năng, rèn luyện một thao tác tư duy hoặc thăm dò ý kiến trước một vấn đề gì đó (Oanh, 2014).

Cách thức thực hiện:

- Nêu nhiệm vụ học tập, giao phiếu học tập cho sinh viên (cá nhân/ nhóm).

- Tiến hành quan sát, hướng dẫn và giám sát kết quả hoạt động của sinh viên.

- Tổ chức cho một số cá nhân hoặc đại diện nhóm trình bày kết quả làm việc với phiếu học tập. Hướng dẫn toàn lớp trao đổi, bổ sung hoàn thành phiếu học tập. Giảng viên có thể yêu cầu sinh viên trao đổi chéo nhau để sửa chữa,

đánh giá kết quả làm việc với phiếu học tập của nhau trên cơ sở các kết luận của giảng viên.

Ví dụ: Đề củng cố nội dung đã học về ý thức và vô thức (Uẩn & Thủy, 2006), giảng viên cho sinh viên hoạt động theo nhóm với phiếu học tập như sau:

<p>❖ Nhóm:</p> <p>❖ Họ và tên thành viên:</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p>	<p>Hiện tượng nào là vô thức, hiện tượng nào là ý thức? Những dấu hiệu nào thể hiện điều đó?</p> <p>a/ Một học sinh lớp 7 làm tính nhân một cách nhanh chóng và chính xác, không hề được nhắc các quy tắc của phép nhân.</p> <p>b/ Một đứa bé khỏe mạnh thì ngay sau khi ra đời đã nắm chặt được ngón tay người lớn khi người lớn chạm vào lòng bàn tay bé.</p> <p>c/ Một đứa bé khóc không có nước mắt, nó cố gào lên để đòi mẹ cho tiền chơi trò chơi điện tử.</p> <p>d/ Một bạn học sinh quyết định thi vào ngành Giáo dục mầm non và giải thích rằng đó là do mình yêu trẻ.</p>
<p>* Trả lời:</p> <p>a/..... Dấu hiệu thể hiện:</p> <p>.....</p> <p>b/.....Dấu hiệu thể hiện:</p> <p>.....</p> <p>c/Dấu hiệu thể hiện:</p> <p>.....</p> <p>d/Dấu hiệu thể hiện:</p> <p>.....</p>	

2.3.2. Kỹ thuật dùng công cụ trắc nghiệm

Trắc nghiệm là một công cụ để khảo sát đo lường năng lực, trí tuệ của các đối tượng nào đó nhằm những mục đích nhất định (Potts & Dunn, 2012).

Cách thức thực hiện:

- Ghi rõ yêu cầu đối với từng loại câu trắc nghiệm.

- Yêu cầu sinh viên làm việc cá nhân/nhóm trả lời theo hướng dẫn hoặc gợi ý.

- Nhận xét, đưa ra đáp án và giải thích.

Ví dụ: Để có thể xác định được khả năng tiếp thu bài của sinh viên về nội dung giao tiếp (Uần & Thủy, 2006), giảng viên có thể thiết kế câu hỏi trắc nghiệm để khảo sát. Sau đây là một ví dụ điển hình:

Trường hợp nào sau đây được xếp vào giao tiếp?

- A. Em bé đang ngắm cảnh đẹp thiên nhiên.
- B. Con khi gọi bày.
- C. Em bé vuốt ve, trò chuyện với chú mèo.
- D. Cô giáo giảng bài cho học sinh.

* Đáp án: D

2.3.3. Kỹ thuật dùng bài tập 1 phút

Bài tập 1 phút được sử dụng vào cuối buổi học nhằm mục đích giúp cho người học nhớ lại kiến thức đã học hoặc rèn luyện khả năng tự đánh giá bằng cách yêu cầu người học viết một câu trả lời ngắn về nội dung cốt lõi của bài học hoặc một vấn đề duy nhất chưa rõ về bài học (Potts & Dunn, 2012).

Cách thức thực hiện:

- Yêu cầu sinh viên viết câu trả lời ngắn.
- Giảng viên thu các bài tập, tổng hợp nhanh các câu trả lời (vấn đề) và đưa ra nhận xét.

Ví dụ: Sau khi học xong bài “Trí nhớ” (Uần & Thủy, 2006), giảng viên phát tờ giấy nhỏ cho mỗi sinh viên và yêu cầu sinh viên viết một vấn đề chưa rõ về nội dung bài học này trong thời gian một phút. Sau đó, giảng viên thu phiếu, phân loại nhanh các vấn đề và lần lượt giải đáp các thắc mắc của sinh viên.

2.3.4. Kỹ thuật rubric

Rubric là bảng hướng dẫn kèm biểu điểm cung cấp những miêu tả hoặc các chỉ số thực hiện chỉ từng mức độ hoàn thành nhiệm vụ ứng với các tiêu chí. Rubric được dùng nhằm phân loại công việc của người học, có khả năng giúp người học phát triển sự hiểu biết và các kỹ năng cũng như tạo ra sự suy xét về chất lượng công việc của họ (Potts & Dunn, 2012).

Cách thức thực hiện:

- Xác định tiêu chí thực hiện, thiết lập mức thực hiện và soạn mô tả việc thực hiện.
- Đánh giá hoạt động của cá nhân hoặc nhóm ứng với từng tiêu chí.

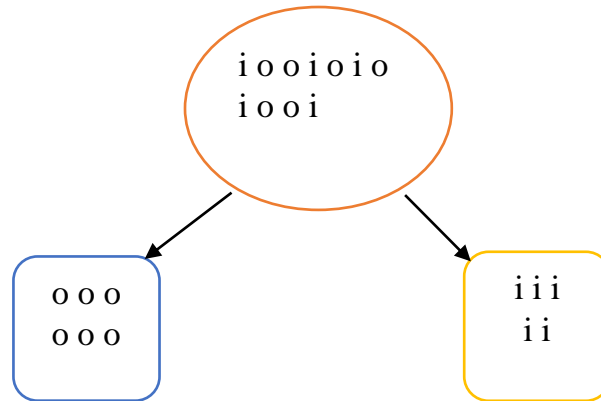
Ví dụ: Thiết kế mẫu phiếu đánh giá hoạt động nhóm cho bài “Các quy luật của đời sống tình cảm” (Uần & Thủy, 2006) như sau:

	Mức độ			
	Chưa đạt	Đạt	Tốt	Điểm
Trình bày đúng các quy luật của đời sống tình cảm.				
Lấy ví dụ thực tế minh họa cho từng quy luật.				
Tìm những câu ca dao, tục ngữ, thành ngữ minh họa cho từng quy luật.				

2.3.5. Kỹ thuật sàng lọc

Sàng lọc dùng để ôn tập bài cũ, đánh giá sự tiếp thu kiến thức của người học sau một bài, một chương hay một quá trình học tập,... thông qua việc yêu

cầu người học phân loại, xếp hạng, nhóm gộp các đơn vị nội dung trên theo các tiêu chí thống nhất và logic (Phượng & Thúy, 2012).

Hình 1: Mô hình minh họa kỹ thuật “Sàng lọc”

Cách thức thực hiện:

- Giảng viên cung cấp hàng loạt các khái niệm, sự kiện, thuật ngữ, quy trình, nguyên tắc, phạm trù, mô tả...
- Yêu cầu sinh viên phân loại, xếp hạng, nhóm gộp các đơn vị nội dung trên theo các tiêu chí thống nhất và logic.
- Giảng viên tổng kết.

Ví dụ: Giảng viên cho sinh viên phân biệt tình cảm và xúc cảm (Uẩn & Thủy, 2006) thông qua bài tập sau:

Hãy phân biệt xúc cảm và tình cảm bằng cách sắp xếp các nội dung sau đây cho phù hợp:

- Thực hiện chức năng xã hội.
- Có cả ở con người và con vật.
- Là một quá trình tâm lý.
- Có tính chất tạm thời, tình huống và đa dạng.
- Luôn luôn ở trạng thái hiện thực.
- Chỉ có ở con người.
- Thường ở trạng thái tiềm tàng.
- Xuất hiện trước.
- Là một thuộc tính tâm lý.
- Xuất hiện sau.
- Thực hiện chức năng sinh vật.
- Có tính xác định và ổn định.

Xúc cảm	Tình cảm
-	-
-	-
-	-
-	-

2.3.6. Kỹ thuật tia chớp

Tia chớp một kỹ thuật huy động sự tham gia của các thành viên đối với một

câu hỏi nào đó, hoặc thu thông tin phản hồi nhằm cải thiện tình trạng giao tiếp và không khí học tập trong lớp học, thông

qua việc các thành viên lần lượt nêu ngắn gọn và nhanh chóng (nhanh như chớp!) ý kiến của mình về câu hỏi hoặc tình trạng vấn đề (Meier & Cường, 2014).

Cách thức thực hiện:

- Lựa chọn vấn đề, đặt câu hỏi có nhiều phương án trả lời (không quá khó, không đòi hỏi phải đầu tư thời gian quá lâu để suy nghĩ).

- Yêu cầu sinh viên trả lời nhanh, sinh viên trả lời tiếp theo không được lặp lại câu trả lời trước.

- Giảng viên tổng hợp, chốt lại vấn đề.

Ví dụ: Khi đặt vấn đề vào bài “*Tâm lý học là một khoa học*” (Uân & Thủy, 2006), giảng viên yêu cầu 3-5 sinh viên trả lời ngắn gọn câu hỏi “*Tâm lý là gì?*” Từ đó, giảng viên chốt lại và dẫn dắt sinh viên vào bài mới.

2.4. Vận dụng một số kỹ thuật đánh giá trong giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng

Tâm lý học đại cương là học phần thuộc khối kiến thức kỹ năng cơ bản, gồm 2 tín chỉ được giảng dạy trong 30 tiết cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non hệ chính quy tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng. Học phần này cung cấp cho người học những tri thức khoa học, hệ thống về các hiện tượng tâm lý cơ bản, giúp người học hiểu được bản chất, sự hình thành và phát triển của các hiện tượng tâm lý; đồng thời giải thích các yếu tố chi phối sự

hình thành và phát triển tâm lý, nhân cách của con người.

Trên cơ sở nghiên cứu các kỹ thuật đánh giá có thể sử dụng trong giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương, tác giả đã tiến hành thực nghiệm dạy học phần này đối với lớp Giáo dục Mầm non khóa 28 A (gồm 41 sinh viên) tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng. Thời gian thực nghiệm từ 11/10/2022 đến 01/12/2022 (theo thời khóa biểu của nhà trường).

Trong quá trình thực nghiệm sư phạm cho đến kết thúc, tác giả đã cho sinh viên làm 3 bài kiểm tra. Cụ thể:

- Bài kiểm tra thứ nhất được thực hiện sau khi sinh viên học xong 10 tiết đầu tiên với giáo án được thiết kế bình thường.

- Bài kiểm tra thứ hai được thực hiện sau khi sinh viên học xong 10 tiết tiếp theo với giáo án thiết kế theo hướng vận dụng một số kỹ thuật đánh giá (được đề xuất ở trên bài viết).

- Bài kiểm tra thứ ba tiếp tục được thực hiện sau khi sinh viên học xong 10 tiết còn lại với với giáo án thiết kế theo hướng vận dụng một số kỹ thuật đánh giá (được đề xuất ở trên bài viết).

Kết quả kiểm tra được tác giả nghiên cứu tổng hợp, phân tích, xử lý các số liệu và đánh giá qua các bước như sau:

- Dùng hàm countif trong excel để đếm tần số xuất hiện từng điểm số của 3 bài kiểm tra. Kết quả thể hiện như bảng 1:

Bảng 1: Bảng phân phối tần suất điểm số của 3 bài kiểm tra

Tổng số	Tần số xuất hiện	Điểm số (X _i)							
		3	4	5	6	7	8	9	10
Bài kiểm tra số 1									
41	f ₁	2	7	6	12	11	2	1	0
Bài kiểm tra số 2									
41	f ₂	0	0	4	8	18	5	5	1
Bài kiểm tra số 3									
41	f ₃	0	0	3	7	21	4	4	2

- Tìm trung bình cộng của tập hợp dữ liệu bằng cách dùng hàm AVERAGE trong excel hoặc bằng công thức:

$$\bar{x} = \frac{\sum f_i X_i}{\sum f_i}$$

Trong đó, f_i là tần số xuất hiện điểm số X_i .

Trong phạm vi của bài viết này, tác giả chỉ tập trung thống kê, phân tích và đánh giá bước đầu thông qua tần số xuất hiện điểm số và điểm trung bình của các bài kiểm tra. Kết quả như sau:

- Ở bài kiểm tra đầu tiên, điểm trung bình là 5,8. Trong đó, một số sinh viên có điểm dưới trung bình và điểm số chênh lệch, không đồng đều. Điều này cho thấy, chất lượng học tập của sinh viên lúc này còn khá hạn chế.

- Ở bài kiểm tra thứ hai, điểm trung bình là 7,05; điểm số lúc này khá đồng đều và không có sinh viên nào có điểm dưới trung bình. Đồng thời, điểm trung bình bài kiểm tra số 2 cao hơn nhiều so với bài kiểm tra số 1. Phân tích kết quả bước đầu cho thấy, việc sử dụng các kỹ thuật đánh giá trong dạy học đã tăng

cường công tác đánh giá một cách thường xuyên hơn. Việc đánh giá liên tục và phối hợp sử dụng linh hoạt các kỹ thuật đánh giá đã cải thiện đáng kể được kết quả học tập học phần Tâm lý học đại cương của sinh viên.

- Ở bài kiểm tra thứ ba, điểm trung bình là 7,12; điểm số khá đồng đều và không có sinh viên dưới điểm trung bình. Thống kê còn cho thấy, không có sự khác biệt nhiều về điểm trung bình của bài kiểm tra số 2 và 3. Thậm chí, điểm trung bình bài kiểm tra số 3 cao hơn ít so với bài kiểm tra số 2. Điều này cho thấy sự ổn định về điểm số và sự tiến bộ về kết quả học tập của sinh viên. Một lần nữa kết quả lại thể hiện tính hiệu quả của việc vận dụng các kỹ thuật đánh giá vào quá trình giảng dạy học phần Tâm lý học đại cương.

Như vậy, kết quả nghiên cứu trên đã góp phần tạo cơ sở để khẳng định ảnh hưởng khả quan của các kỹ thuật đánh giá đối với kết quả học tập của sinh viên. Từ đó cho thấy, việc cải tiến hoạt động đánh giá quá trình đã góp

phần nâng cao đáng kể hiệu quả của việc dạy và học học phần Tâm lý học đại cương tại Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng.

3. Kết luận

Hiện nay, đánh giá không chỉ dừng lại ở đánh giá kết quả cuối cùng của người học hay theo nội dung chương trình mà là đánh giá cả quá trình dạy học và theo mục tiêu dạy học, góp phần tiếp cận chương trình đào tạo theo hướng phát triển năng lực của người học. Do đó, hoạt động đánh giá phải được thực hiện một cách khoa học, thường xuyên, liên tục và đa dạng nhằm đảm bảo phát huy được những tác dụng vốn có của nó đối với việc nâng cao chất lượng dạy và học. Đánh giá quá trình trong dạy học có thể được coi là

một chiến lược đánh giá thường xuyên mang tính hệ thống để thu thập thông tin phản hồi về hoạt động học tập của người học. Nó không nhằm mục đích đưa ra kết luận về kết quả giáo dục cuối cùng của từng người học mà tập trung vào việc tìm ra những nhân tố tác động đến kết quả giáo dục của người học để có những giải pháp kịp thời, đúng lúc, giúp cải thiện, nâng cao chất lượng giáo dục và dạy học. Vì vậy, đầu tư cải tiến đánh giá quá trình dựa trên vận dụng một số kỹ thuật đánh giá vào trong quá trình dạy học nói chung và dạy học phần Tâm lý học đại cương nói riêng là việc làm có ý nghĩa hết sức thiết thực và cần phải được quan tâm triển khai thực hiện một cách nghiêm túc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bình, N.V., & Trà, Đ.H. (2017). *Dạy và học tích cực*. Hà Nội: Nxb Đại học Sư phạm.
- Chi, N.P. (2020). Vận dụng một số kỹ thuật đánh giá quá trình trong dạy học môn Toán ở Trung học cơ sở. *Tạp chí Giáo dục*, tr. 22-27.
- Mai, Đ.H., Hồng, S.C., Hưng, L.T., Thoa, Đ.T.K., Bích, N.T.N. & Long, L.K. (2013). Nghiên cứu đề xuất áp dụng các kỹ thuật đánh giá trong lớp học cho bậc học phổ thông ở Việt Nam. *Tạp chí Khoa học Đại học Quốc gia Hà Nội*, tập 29, số 2 (2013), tr. 10-23.
- Meier, B., & Cường, N.V. (2014). *Lí luận dạy học hiện đại*. Hà Nội: Nxb Đại học Sư phạm.
- Na, H.T.L., & Tuyên, N.T.T. (2021). Vận dụng đánh giá quá trình trong dạy học môn Toán lớp 10 Trung học phổ thông nhằm phát huy tính tích cực học tập cho học sinh. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ*, tr. 61-68.
- Oanh, D.T.K. (2014). Vận dụng một số kỹ thuật đánh giá tích cực cho môn học tự duy hệ thống nhằm đạt chuẩn đầu ra theo hướng tiếp cận CDIO tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh. *Tạp chí khoa học – Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*, tr. 261-276.
- Oanh, T.T.T. (2014). *Đánh giá kết quả học tập*. Hà Nội: Nxb Đại học Sư phạm.

- Phượng, N.T.M., & Thúy, P.T. (2012). *Cẩm nang phương pháp sư phạm*. Tp Hồ Chí Minh: Nxb Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.
- Potts, S., & Dunn, L. (2012). *Instructional assessment and evaluation* [PowerPoint slides].
- Thoa, Đ.T.K. (2008). *Đánh giá trong giáo dục mầm non*. Hà Nội: Nxb Giáo dục.
- Uẩn, N.Q., & Thủy, T.T. (2006). *Tâm lý học đại cương*. Hà Nội: Nxb Đại học Sư phạm.

**ENHANCING THE EFFICIENCY OF TEACHING
THE GENERAL PSYCHOLOGY MODULE THROUGH
PROCESS ASSESSMENT IMPROVEMENT**

Quach My Quyen

Soc Trang Community College

Email: qmquyen@stcc.edu.vn

(Received: 10/8/2023, Revised: 7/10/2023, Accepted for publication: 18/12/2023)

ABSTRACT

Assessment is an important and integral part in the process of education and training. In the teaching process, assessment should not focus only on learning results, but also on the progress of learners. Therefore, attention should be paid deeply and implemented regularly throughout the process of teaching and learning in classes. Although the assessment has improved positively in the past time, it has not created any breakthroughs in view of innovation. This paper investigates the ways to improve the quality of assessment based on some techniques applied for teaching the module of General Psychology. Research results indicate that the improvement of assessment process has a positive impact on enhancing the effectiveness of teaching activities in general and teaching the General Psychology module in particular.

Keywords: *Formative assessment, assessment techniques, teaching process, General Psychology*